

č.j.: MSMT-25456/2019-3

ODŮVODNĚNÍ

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejich hlavních principů.

Návrh nařízení vlády o předávání údajů nezbytných k plnění informační povinnosti o regulovaných povoláních implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 ze dne 28. června 2018 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání (dále také i „směrnice o testu přiměřenosti“).

Gestorem implementace novely směrnice o testu přiměřenosti v České republice je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Směrnice o testu přiměřenosti před přijetím právní úpravy povolání doplňuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací, jež je základním právním aktem Evropské unie upravujícím obecný a sektorový systém uznávání odborných kvalifikací.

Směrnice o uznávání odborných kvalifikací ukládá členským státům v čl. 59 odst. 3 povinnost přezkoumat, zda jsou požadavky omezující přístup k určitému povolání nebo jeho výkonu pouze na držitele konkrétní odborné kvalifikace, a to včetně používání profesních označení a odborných činností povolených v rámci takového označení – které tento článek označuje za „požadavky“ – slučitelné s těmito zásadami:

- a) požadavky nesmí být přímo ani nepřímo diskriminační na základě státní příslušnosti nebo bydliště;
- b) požadavky musejí být opodstatněné naléhavým důvodem obecného zájmu;
- c) požadavky musejí být vhodné pro bezpečné dosažení sledovaného cíle a nesmějí překračovat rámec toho, co je pro dosažení daného cíle nezbytné.

Článek 59 odst. 5 věta druhá pak ukládá členským státům povinnost informovat o požadavcích, které zavedly po 18. lednu 2016, a o důvodech se domnívat, že tyto požadavky jsou v souladu s čl. 59 odst. 3, a to ve lhůtě šesti měsíců od přijetí opatření.

Směrnice o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání stanovuje povinnost členských států provést posouzení nových regulatorních pravidel z hlediska jejich přiměřenosti a základní pravidla, jak toto posouzení provést. Důvodem přijetí regulatorních opatření musí být ochrana veřejného zájmu, směrnice o testu přiměřenosti stanoví demonstrativní výčet důvodů, které tento cíl splňují.

Regulatorní opatření přijímaná za účelem ochrany veřejného zájmu pak musí být přiměřená, členské státy jsou povinny zajistit, že tato opatření jsou vhodná pro jeho zajištění a nepřesahují míru nutnou pro dosažení stanoveného cíle. Směrnice o testu přiměřenosti stanovuje, jaké skutečnosti je třeba při přípravě nové profesní regulace zvážit.

Údaje získané posouzením přiměřenosti jsou nezbytné pro plnění informační povinnosti dle čl. 59 odst. 5 směrnice o uznávání odborných kvalifikací. Údaje jsou

Evropské komisi a ostatním členským státům předávány prostřednictvím evropské databáze regulovaných povolání. V případě, že Evropská komise nesouhlasí se závěry ohledně přiměřenosti nových opatření, je oprávněna si vyžádat podrobné informace o provedení posouzení přiměřenosti.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena.

Nařízení vlády je navrhováno k provedení ustanovení § 28 odst. 2 písm. l) zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, které obsahuje povinnost Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy shromažďovat pro účely informování Evropské komise informace podstatné pro uplatňování systému uznávání odborné kvalifikace, zejména vést seznam povolání regulovaných na území České republiky, obsahující činnosti, jež každé povolání pokrývá, a seznam regulovaného vzdělávání a odborné přípravy včetně odborné přípravy se zvláštní strukturou, a ve lhůtě 6 měsíců od zavedení nové regulované činnosti nebo nových požadavků u profesí již regulovaných v České republice o tom informovat Evropskou komisi. Požadované informace jsou Evropské komisi předávány prostřednictvím formuláře v evropské databázi regulovaných povolání. Tento formulář reflektuje skutečnosti, které je třeba vzít v úvahu při posuzování přiměřenosti nové profesní regulace a celkově je koncipován dle směrnice o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání.

Navrhovaná právní úprava, která zavádí povinnost předat předkladatelům návrhu nové právní úpravy profesní regulace údaje tak, aby Česká republika mohla dostát svým povinnostem vyplývajícím ze směrnice o uznávání odborných kvalifikací, je plně v souladu s uvedeným ustanovením zákona o uznávání odborné kvalifikace.

3. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s předpisy Evropské unie. Jedná se o transpoziční předpis, který implementuje do právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady 2018/958/EU o testu přiměřenosti před přijetím právní úpravy povolání. Návrh je rovněž v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2013/55 ze dne 20. listopadu 2013, kterou se mění směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací a nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“). Uvedená směrnice obsahuje v čl. 59 odst. 5 informační povinnost členských států ohledně nových požadavků na výkon povolání a o tom, že tyto požadavky splňují kritéria stanovená v čl. 59 odst. 3 směrnice.

4. Zhodnocení platného právního stavu.

Oblast obecného systému uznávání odborných kvalifikací včetně informační povinnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vůči Evropské komisi je

upravena zákonem č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů. Aby bylo možno tuto povinnost řádně plnit je třeba, aby předkladatelé předávali ministerstvu požadované informace. Tato povinnost není v současnosti v žádném právním předpisu v potřebném detailu zakotvena, stejně jako povinnost posoudit přiměřenost nové právní úpravy týkající se výkonu regulovaných povolání.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí.

Návrh nařízení vlády nepočítá se zvýšenými nároky na státní rozpočet nebo ostatní veřejné rozpočty. Případné dopady na státní rozpočet budou zabezpečeny v rámci stanovených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu.

Je očekáván pozitivní vliv na podnikatelské prostředí, neboť přijetím návrhu a implementací směrnice o testu přiměřenosti by mělo být zabráněno přijímání nepřiměřené profesní regulace, která je jednou z překážek volného pohybu osob v rámci EU.

Návrh rovněž nemá dopady na specifické skupiny obyvatel, osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, neboť jim neukládá žádné nové povinnosti. Návrh rovněž nemá dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

Návrh obsahuje ustanovení, podle něhož navrhovaná nová právní úpravy nesmí být diskriminační na základě státní příslušnosti nebo bydliště. Návrh nemá dopady na vztah rovnosti mužů a žen.

7. Zhodnocení dopadů ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Návrh nemá dopad na ochranu soukromí nebo osobních údajů, neboť těchto oblastí se vůbec nedotýká. Přináší pouze povinnost předkladatelům právních předpisů. Shromažďované údaje se týkají pouze regulovaných povolání a podmínek jejich výkonu nikoli osob, které je vykonávají.

8. Zhodnocení korupčních rizik.

Navrhovaná právní úpravy nepřináší korupční rizika, neboť nezkládá žádné nové rozhodovací pravomoci orgánům státní správy.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu.

Návrh nemá dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1 Předmět úpravy:

Účelem návrhu je zajistit předávání požadovaných údajů ohledně požadavků na výkon profesí Evropské komisi a zabránit zavádění nepřiměřené profesní regulace, která je překážkou volného pohybu osob v Evropské unii. Z tohoto důvodu je rovněž nepřípustné omezení přístupu k povolání na základě státní příslušnosti či bydliště.

Jde o transpozici čl. 1 odst. 1 a čl. 5 směrnice o testu přiměřenosti.

K § 2 Vymezení pojmů:

Bylo nutno zavést definice pojmů “chráněné profesní označení” a “vyhrazená činnost” neboť tyto nebyly dosud nikde definovány.

Jde o transpozici čl. 3 směrnice o testu přiměřenosti.

K § 3 Oblast působnosti:

Jedná se o transpozici čl. 2 směrnice o testu přiměřenosti. Záměrem je vymežit právní předpisy, na které se nařízení vztahuje a zároveň případy, kdy se nařízení nepoužije.

K § 4 Informační povinnost:

Ustanovení stanovuje způsob předání informací, čeho se mají tyto informace týkat a požadavky, které musí splňovat.

K § 5 Cíle obecného zájmu:

Transpoziční ustanovení ukládá povinnost informovat, kterým z cílů, jež připouští evropské právo pro přijetí profesní regulace, je nový předpis odůvodněn. Dále obsahuje demonstrativní výčet naléhavých důvodů obecného zájmu a vymezuje důvody, které za ně nelze považovat.

K § 6 Přiměřenost:

Jedná o transpoziční ustanovení, které stanoví povinnost informovat o vhodnosti přijatého opatření z hlediska dosažení stanoveného cíle a vymezuje aspekty, které je třeba vzít v úvahu při posuzování přiměřenosti nové právní úpravy.

K § 7 Účinnost

Směrnice o testu přiměřenosti která má být přijetím tohoto návrhu transponována, vstupuje v účinnost a její transpoziční lhůta uplyne dnem 30. července 2020. Nařízení vlády by proto mělo nabýt účinnosti před tímto datem.